

Loredana-Maria GHIOALĂ

Loredana-Maria GHIOALĂ

**ELEMENTE DE LEXIC SPECIALIZAT
ÎN ROMANUL ROMÂNESC INTERBELIC**

**Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2023**

Referenți științifici:

Prof.univ.dr.habil. Silvia Pitiriciu

Prof.univ.dr.habil. Dragoș Topală

Prof.univ.dr. Emilia-Domnița Tomescu

Prof.univ.dr. Adriana Stoichițoiu-Ichim

Copyright © 2023 Editura Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GHIOALĂ, LOREDANA-MARIA

Elemente de lexic specializat în romanul românesc interbelic /

Loredana-Maria Ghioală. - Craiova : Universitaria, 2023

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-1948-7

811.135.1

© 2023 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

PARTEA I
ASPECTE TEORETICE
(LIMBĂ ȘI LITERATURĂ)

INTRODUCERE

Lucrarea *Elemente de lexic specializat în romanul românesc interbelic* înglobează bogăția lexicală și literară specifică perioadei interbelice, care a fost susținută deopotrivă de lingviști și de scriitori: „Între Primul și al Doilea Război Mondial asistăm la o efervescentă literar-cultural-spirituală nemaiîntânită în peisajul românesc, care ridică dintr-odată nivelul întregii creații, de orice natură, la cote nebănuite...” (Oprișan, 2020, p. 5).

Este cunoscut faptul că nevoia de a comunica și de a perfecționa limbajul a reprezentat dintotdeauna un punct de reper în cercetările îndepărtate sau actuale. Limba română dovedește, indiferent de perioadă, deschidere spre noutate și dinamism în funcție de condițiile extralingvistice la care este supusă. *Lexicul*, componenta fundamentală a limbii, considerat un sistem deschis, frapează prin diversitate încă din cele mai vechi timpuri.

În cazul acestei cercetări, perioada de referință este cea interbelică, în care civilizația a cunoscut o importantă dezvoltare calitativă în toate palierele sale, renunțând la limitarea impusă prin politică. Așadar, pornind de la cele menționate anterior, s-a realizat o cercetare, din perspectivă lingvistică, care vizează *lexicul specializat* utilizat în *romanele românești interbelice*.

Pornind de la citatul „romanul se alimentează din marele bazin al vieții” de Pompiliu Constantinescu în *Romanul românesc interbelic*, se poate afirma că întreaga perioadă interbelică a fost dominată de reflectarea realității feerice sau nefaste. Oglindirea realității s-a realizat prin intermediul romanului realist care presupune: o reprezentare veridică a realității sau a societății sub influența factorilor social-economici; abordarea temelor: banul, moștenirea, zestrea, parvenirea etc.; verosimilitatea; obiectivitatea; lipsa idealizării relațiilor sociale, care implică viața de familie în toate formele ei; observația psihologică și socială; prezența personajelor în plin proces de transformare; tehnica detaliului; simetria incipit-final și, de asemenea, practicarea unei atitudini impersonale.

Experiența Primului Război Mondial a lăsat urme nu doar în ceea ce privește situația economică, politică și socială a țării, ci și în viața artistică și literară. Rănile sufletești ale combatanților, ororile produse în timpul războiului, șocul provocat de acest eveniment funest au fost transpuse cu succes de autorii români în operele lor, fie că au luat parte la acestea, fie că au fost martorii direcți ai evenimentelor. Aceste aspecte reies din tematica operelor, dar și din lexicul utilizat în cadrul acestora. Prin prisma aspectelor menționate anterior, au fost identificate elementele de lexic specializat care ilustrează, în mod veridic, *viața economică, socială și politică*, precum și *știința și arta* din epoca interbelică.

Domeniile analizate: militar, juridic, politic, economic, medical, muzical și religios se află într-o relație de interdependență cu tipurile de roman.

Lexicul militar este domeniul cel mai bine reprezentat în romanele realiste de analiză psihologică. Literatura română interbelică expune problematica războiului prin romanele de război, care au la origine o senzație de ordin afectiv, ale lui Camil Petrescu¹, Liviu Rebreanu², Gib. I. Mihăescu³ și Victor Ion Popa⁴. Pe baza diferitelor studii realizate de critica literară, aflăm cauzele care i-au determinat pe autori să își exprime preferința pentru romanul de război, și implicit, pentru exemplificarea lexicului militar.

Camil Petrescu a fost inspirat de experiența personală, fiind combatant în Primul Război Mondial. El a descris luptele la care a participat, în *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*. Experiența războiului și-a lăsat amprenta asupra scriitorului atât la nivel spiritual, cât și fizic, rămânând fără auz la o ureche, problemă care l-a marcat toată viața.

Un alt exemplu este Liviu Rebreanu care avea experiență militară. Acesta respecta rigorile Academiei Militare din Budapesta, unde era

---

¹ Petrescu, Camil, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, București, Editura Minerva, 1984.

² Rebreanu, Liviu, *Pădurea spânzuraților*, București, Editura Ion Creangă, 1976.

³ Mihăescu, Gib, I., *Rusoaica*, București, Editura Minerva, 1990.

⁴ Popa, Victor, Ion, *Floare de oțel*, Timișoara, Editura Facla, 1985.

ofițer de la 21 de ani și ulterior activist în regimentul armatei austro-ungare. Acesta a trăit din plin drama războiului prin intermediul fratelui său, Emil Rebreanu, care l-a determinat să schimbe subiectul romanului *Pădurea spânzuraților*.

Victor Ion Popa și Gib I. Mihăescu se încadrează, alături de Camil Petrescu și Liviu Rebreanu, în categoria scriitorilor interbelici care au fost influențați în mod direct de război, luptând pe frontul Primului Război Mondial.

Lexicul juridic apare în romanele care prezintă tematica războiului, a climatului politic și social, dar și tematica realistă, problemele de familie (moștenirea, adopția și divorțul). Atmosfera generată de război a impus soluționarea problemelor juridice. Interesul pentru cariera juridică a crescut, ea putând fi exersată prin intermediul dreptului constituțional, civil, penal, comercial, bancar și al medicinei juridice. Amintim autori precum: Liviu Rebreanu⁵, Camil Petrescu⁶, Victor Ion Popa⁷, G. Călinescu⁸, Gib I. Mihăescu⁹, Mihail Drumeș¹⁰ și Hortensia Papadat-Bengescu¹¹.

Lexicul politic și cel *economic* este exemplificat în romanele care expun deopotrivă viața politică și aspectele economice ale vieții cotidiene din perioada interbelică. Peisajul interbelic era marcat de confruntări și dezbateri politice cu scopul de a rezolva problemele economice majore, precum refacerea postbelică și relansarea economiei. De asemenea, au fost elaborate diferite teorii economice, menite să constituie un sistem economic național. În afară de autorii menționați anterior, se remarcă și Cezar Petrescu¹², Mihail Drumeș¹³ și Mihail Sebastian¹⁴.

---

⁵ Rebreanu, Liviu, *Adam și Eva*, București, Editura Minerva, 1982; *Pădurea spânzuraților*, București, Editura Ion Creangă, 1976.

⁶ Petrescu, Camil, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, București, Editura Minerva, 1984.

⁷ Popa, Victor, Ion, *Velerim și Veler Doamne*, Timișoara, Editura Facla, 1985.

⁸ Călinescu, G., *Cartea nunții*, București, Editura Eminescu, 2003.

⁹ Mihăescu, Gib, I., *Brațul Andromedei*, Timișoara, Editura Facla, 1989.

¹⁰ Drumeș, Mihail, *Invitația la vals*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1989.

¹¹ Papadat-Bengescu, Hortensia, *Logodnicul*, București, Editura Eminescu, 1970.

¹² Petrescu, Cezar, *Aurul negru*, București, Editura Eminescu, 1988.

Lexicul medical, de asemenea, este bine aspectat în romanele realiste care prezintă războiul, climatul social, bolile protagoniștilor, dar și epidemiile de sifilis, tifos exantematic, pelagră, gripă sau molimă. În această perioadă, după cum ne amintește Ștefan Iancu, în *Dezvoltarea științei și tehnicii în perioada interbelică*¹⁵, medicina s-a bucurat de recunoaștere internațională prin intermediul realizărilor diferitelor personalități: Ion Cantacuzino (școala românească de imunologie, epidemiologie și patologie experimentală; Institutul de Seruri și Vaccinuri; campaniile antimalarice; vaccinarea antiholerică), Gheorghe Marinescu (electroencefalografia; cercetarea experimentală a hipofiziei; primul tratat complet de endocrinologie din lume), Mihai Ciucă (eradicarea paludismului), Mina Minovici (școala românească de medicină judiciară; medicina legală și criminalistică), Victor Gomoiu (tratamentul anginei pectorale), dar și a renumiților medici: Nicolae Paulescu (descoperirea insulinei), Thoma Ionescu (Institutul de Anatomie Topografică și Chirurgie Experimentală și Operatorie), Grigore T. Popa (descoperirea sistemului porthipofizar) și mulți alții. Din dorința de a îmbunătăți starea de sănătate a populației, a fost creat Ministerul Sănătății (1922) și institutul pentru profilaxia cancerului (Cluj, 1922). Așadar, autorii au fost determinați în utilizarea lexicului medical în romane datorită descoperirilor și inovațiilor în materie de medicină. Acest domeniu se oglindește în numeroase opere ale lui Ionel Teodoreanu¹⁶, Sergiu Dan¹⁷, Mihail Drumeș¹⁸, Camil Petrescu¹⁹, G. Călinescu²⁰, Cezar Petrescu²¹ și în emblematica operă a Hortensiei Papadat-Bengescu²².

---

¹³ Mihăescu, Gib, I., *Brațul Andromedei*, Timișoara, Editura Facla, 1989.

¹⁴ Sebastian, Mihail, *De două mii de ani*, București, Editura Humanitas, 1990.

¹⁵ Iancu, Ștefan, *Dezvoltarea științei și tehnicii în perioada interbelică*, în NOEMA, Vol. II, Nr. 2, 2003, http://noema.crifst.ro/ARHIVA/2003_08.pdf.

¹⁶ Teodoreanu, Ionel, *Lorelei*, București, Editura Minerva, 1991.

¹⁷ Dan, Sergiu, *Arsenic*, București, Editura Minerva, 1970; *Surorile Veniamin*, București, Editura Eminescu, 1973.

¹⁸ Drumeș, Mihail, *Invitația la vals*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1989; *Scrisoarea de dragoste*, Craiova, Editura Română, 1991.

¹⁹ Petrescu, Camil, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, București, Editura Minerva, 1984.

Lexicul muzical reflectă ascensiunea culturală din domeniul artelor și este ilustrat în operele lui Liviu Rebreanu²³, Mihail Drumeș²⁴, G. Călinescu²⁵, Gib. I. Mihăescu²⁶ și Hortensia Papadat-Bengescu²⁷. Amintim înființarea Societății Compozitorilor Români, care îl avea ca președinte pe George Enescu. Muzica specifică perioadei îngloba o gamă variată de genuri artistice (tangouri, valsuri, romanțe etc.) pentru toate gusturile și mediile sociale.

Lexicul religios apare, cu precădere, în romanele istorice ale lui Liviu Rebreanu²⁸ și Mihail Sadoveanu²⁹, în care protagoniștii caută cu însetare o certitudine a credinței. Biserica este instituția care călăuzește viața omului prin respectarea normelor etice, dar și prin naștere, căsătorie și moarte.

Așadar, interesul pentru elementele de lexic specializat în romanul românesc interbelic este generat de dorința cunoașterii și a studierii temei de cercetare, pe baza analizei terminologice, semantice, etimologice și lexicale.

Scopul acestei cercetări îl reprezintă abordarea analitică și în sincronie a elementelor de lexic specializat identificate în romanul românesc interbelic, dar și demonstrarea rolului lexicului specializat în dezvoltarea limbii române literare.

Au fost urmărite, pe de o parte, *problemele limbii* care au fost dezbătute de primii lingviști, care au contribuit neconținut la studiul și

---

²⁰ Călinescu, G., *Cartea nunții*, București, Editura Eminescu, 2003; *Enigma Otiliei*, București, Editura Cartea Românească, 1988.

²¹ Petrescu, Cezar, *Greta Garbo*, Craiova, Editura Crisadi, 1992.

²² Papadat-Bengescu, Hortensia, *Concert din muzică de Bach*, București, Editura Albatros, 1990; *Logodnicul*, București, Editura Eminescu, 1970.

²³ Rebreanu, Liviu, *Adam și Eva*, București, Editura Minerva, 1982.

²⁴ Drumeș, Mihail, *Invitația la vals*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1989; *Scrisoarea de dragoste*, Craiova, Editura Română, 1991.

²⁵ Călinescu, G., *Cartea nunții*, București, Editura Eminescu, 2003.

²⁶ Mihăescu, Gib, I., *Brațul Andromedei*, Timișoara, Editura Facla, 1989; *Rusoaica*, București, Editura Minerva, 1990.

²⁷ Papadat-Bengescu, Hortensia, *Concert din muzică de Bach*, București, Editura Albatros, 1990; *Logodnicul*, București, Editura Eminescu, 1970.

²⁸ Rebreanu, Liviu, *Adam și Eva*, București, Editura Minerva, 1982; *Pădurea spânzuraților*, București, Editura Ion Creangă, 1976.

²⁹ Sadoveanu, Mihail, *Nunta domniței Ruxanda*, București, Editura Cartea Românească, 1980; *Zodia cancerului*, București, Editura Tineretului, 1959.

cultivarea limbii literare, și pe de altă parte, *evoluția literaturii* din perioada dintre cele două războaie, care a generat un număr neașteptat de scriitori români de nivel european. Scriitorul este considerat *un artist al limbii*, care prin intermediul experienței contribuie la descoperirea și implementarea unor noțiuni noi premergătoare evoluției limbii, pe care lingviștii le consemnează abia după ce s-au generalizat în limbă.

Pentru a înțelege mai bine conceptul de *lexic specializat*, lucrarea își propune definirea acestuia. De asemenea, a fost prezentată *relația lexic specializat / lexic comun, relația lexic specializat / terminologie, interdisciplinaritatea și frazeologia*.

Prezenta lucrare vizează obiective precum: investigarea lexicului specializat pe domenii, identificându-se elementele de lexic specializat care se regăsesc în palierele de activitate fundamentale: economic, social, politic și cultural. Romanul românesc interbelic reprezintă o sursă inepuizabilă care reflectă realitatea, dovadă fiind multitudinea elementelor lexicale specializate din domeniile: militar, juridic, politic, economic, medical, muzical și religios.

În funcție de domeniu, lexicul specializat a fost clasificat onomasiologic (pe categorii gramaticale), exemplificând contextul din romanele românești interbelice. S-au urmărit și aspecte precum: sfera semantică, care vizează monosemantismul și polisemantismul (intradomenial și extradomenial); interdisciplinaritatea; prezența dubletelor lexicale; marcarea diastratică și etimologia directă a elementelor lexicale.

Datorită climatului politic și social, între elementele de lexic specializat identificate se realizează o legătură cu tipologia și tematica romanelor, asigurându-se dezvoltarea limbii române literare prin lexicul specializat.

Pornind de la obiectivele menționate anterior, au fost utilizate metode tradiționale, dar și moderne.

În cadrul aspectelor teoretice de limbă și literatură, s-au utilizat *abordarea descriptivă și sinteza informațiilor*, prin care s-au prezentat noțiuni precum: lexic specializat, lexic comun, interdisciplinaritate,

terminologie, frazeologie; dar și climatul epocii interbelice, direcțiile literare și publicațiile doctrinare, tipurile de roman, romancierii și operele reprezentative.

Metodologia aplicată în cadrul cercetării este *analiza lexicală*, care examinează: *sensul sau sensurile unui cuvânt*, fără a exclude precizarea dacă acesta este folosit cu sensul propriu sau figurat; și *forma cuvântului*, care urmărește structura morfologică și modul de formare ale acestuia.

O altă metodă de lucru este *analiza semantică* a elementelor de lexic specializat pentru a evidenția monosemantismul și polisemantismul acestora.

Materialul lingvistic selectat a implicat și utilizarea *analizei intradisciplinare*, prin terminologie, etimologie, semantică.

Pluridisciplinaritatea s-a remarcat prin cercetarea termenilor specializați prin intermediul mai multor discipline: arhitectură, biologie, economie, agricultură, matematică, muzică, chimie, filozofie, sport etc.

De asemenea, pentru realizarea concluziilor s-a folosit *analiza comparativă* cu scopul de a evidenția dezvoltarea lexicului specializat în cadrul domeniilor analizate.

În cadrul analizei, elementele de lexic specializat au fost studiate, consultând *Micul dicționar academic*³⁰ (MDA) și alte dicționare de specialitate, în funcție de domeniul abordat.

Pentru fiecare domeniu tratat au fost studiate: Eugen Predatu, *Dicționarul de termeni militari*³¹, Valeria Negru și Constantin Manolache, *Termeni și terminologie militară: abordare teoretico-metodologică*³², Speranza Tomescu, *Terminologia militară*³³; Stela Botnaru, *Drept penal*.

---

³⁰ Academia Română, *Mic dicționar academic*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.

³¹ Predatu, Eugen, *Dicționar de termeni militari*, București, Editura Centrului tehnic editorial al armatei, 2006.

³² Manolache, Constantin, Negru, Valeria, *Termeni și terminologie militară: abordare teoretico-metodologică*, în *Studii de securitate și apărare. Publicație științifică*, nr. 1 (3), 2010.

³³ Tomescu, Speranza, *Terminologia militară*, București, Editura Centrul tehnic editorial al armatei, 2008.

*Partea generală*³⁴, Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Semiotica discursului juridic*³⁵, sursele online, glosarul de termeni juridici³⁶ și dicționarul de termeni juridici³⁷ al Ministerului Justiției; Rodica Zafiu, *Limba și politică*³⁸, Domnița Tomescu, *Limbajul politic românesc actual*³⁹, B. N. Ponomarev, *Dicționar politic*⁴⁰; Niță Dobrotă, *Dicționarul de economie*⁴¹, sursele online, glosarul de economie⁴² și dicționarul economic financiar-bancar + termenii uzuali de contabilitate și asigurări⁴³; Valeriu Rusu, *Dicționarului medical*⁴⁴, Simona Nicoleta Staicu, *Analize morfo-lexicale în textul medical*⁴⁵; glosarul de muzică⁴⁶, Gheorghe Firca, *Dicționarul de termeni muzicali*⁴⁷; dicționarul de termeni religioși⁴⁸ și lucrările de specialitate⁴⁹, *Rolul stilistic al slavismelor în limba română contemporană și Limbajul bisericesc actual între tradiție și inovație*.

Corpusul însumează aproximativ 650 de unități lexicale și sintagme specializate. Acesta a fost preluat din romanele românești interbelice ale

---

³⁴ Botnaru, Stela, Șavga, Alina, Grosu, Vladimir, Grama, Mariana, *Drept penal. Partea generală*, Volumul I, Ediția a II-a, București, Editura Cartier juridic, 2005.

³⁵ Stoichițoiu-Ichim, Adriana, *Semiotica discursului juridic*, Ediția a II-a, București, Editura Universității din București, 2013.

³⁶ <http://portal.just.ro/121/Documents/Dictionar%20de%20termeni%20juridici.pdf>.

³⁷ http://www.dreptonline.ro/dictionar_juridic/dictionar_juridic.php.

³⁸ Zafiu, Rodica, *Limba și politică*, București, Editura Universității din București, 2007.

³⁹ Tomescu, Domnița, (coord.), *Limbajul politic românesc actual*, Ploiești, Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești, 2009.

⁴⁰ Ponomarev, B., N., *Dicționar politic*, București, Editura Politică, 1959.

⁴¹ Dobrotă, Niță, *Dicționar de economie*, București, Editura Economică, 1999.

⁴² https://ro.wikipedia.org/wiki/Glosar_de_economie.

⁴³ https://www.banknews.ro/dictionar_financiar-bancar/.

⁴⁴ Rusu, Valeriu, *Dicționar medical*, Ediția a IV-a, București, Editura Medicală, 2010.

⁴⁵ Staicu, Simona Nicoleta, *Analize morfo-lexicale în textul medical*, Timișoara, Editura de Vest, 2017.

⁴⁶ https://ro.wikipedia.org/wiki/Glosar_de_muzic%C4%83.

⁴⁷ Firca, Gheorghe (coord.), *Dicționar de termeni muzicali*, ediția a III-a, București, Editura Enciclopedică, 2010.

⁴⁸ Stoian, Ion, M., *Dicționar religios. Termeni religioși, credințe populare, nume proprii*, Cluj-Napoca, Editura Garamond, 1994.

⁴⁹ Klimkowski, Tomasz, *Rolul stilistic al slavismelor în limba română contemporană*, în *Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica*, nr. 7, tom 1, Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia, 2006. /Teleoacă, Dana-Luminița, *Limbajul bisericesc actual între tradiție și inovație*, București, Editura Academiei Române, 2008.

autorilor: Liviu Rebreanu (*Pădurea spânzuraților, Adam și Eva*)⁵⁰, Cezar Petrescu (*Greta Garbo, Aurul negru*)⁵¹, Ionel Teodoreanu (*Bal mascat, Lorelei*)⁵², Victor Ion Popa (*Floare de oțel, Velerim și Veler Doamne*)⁵³, Hortensia Papadat-Bengescu (*Concert din muzică de Bach, Logodnicul*)⁵⁴, Camil Petrescu (*Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război, Patul lui Procust*)⁵⁵, Felix Aderca (*A fost odată un imperiu, Zeul iubirii «Țapul»*)⁵⁶, Anton Holban (*Jocurile Daniei, O moarte care nu dovedește nimic*)⁵⁷, Gib I. Mihăescu (*Rusoaica, Brațul Andromedei*)⁵⁸, Mircea Eliade (*Isabel și apele diavolului, Maitreyi*)⁵⁹, G. Călinescu (*Cartea nunții, Enigma Otiliei*)⁶⁰, Mihail Sadoveanu (*Zodia cancerului, Nunta domniței Ruxandra*)⁶¹, Mihail Drumeș (*Invitația la vals, Scrisoarea de dragoste*)⁶²,

---

⁵⁰ Rebreanu, Liviu, *Pădurea spânzuraților*, București, Editura Ion Creangă, 1976; *Adam și Eva*, București, Editura Minerva, 1982.

⁵¹ Petrescu, Cezar, *Greta Garbo*, Craiova, Editura Crisadi, 1992; Petrescu, Cezar, *Aurul negru*, București, Editura Eminescu, 1988.

⁵² Teodoreanu, Ionel, *Bal mascat*, București, Editura Minerva, 1970; *Lorelei*, București, Editura Minerva, 1991.

⁵³ Popa, Victor, Ion, *Floare de oțel*, Timișoara, Editura Facla, 1985; *Velerim și Veler Doamne*, Timișoara, Editura Facla, 1985.

⁵⁴ Papadat-Bengescu, Hortensia, *Concert din muzică de Bach*, București, Editura Albatros, 1990; *Logodnicul*, București, Editura Eminescu, 1970.

⁵⁵ Petrescu, Camil, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, București, Editura Minerva, 1984; *Patul lui Procust*, București, Editura pentru literatură, 1963.

⁵⁶ Aderca, Felix, *A fost odată un imperiu...Rasputin, Roman foileton 4*, București, Editura 1 Decembrie, 1990; *Zeul iubirii (Țapul)*, București, Editura Nemira, 1993.

⁵⁷ Holban, Anton, *Jocurile Daniei*, București, Editura Minerva, 1987; *O moarte care nu dovedește nimic*, București, Editura Minerva, 1987.

⁵⁸ Mihăescu, Gib, I., *Rusoaica*, București, Editura Minerva, 1990; *Brațul Andromedei*, Timișoara, Editura Facla, 1989.

⁵⁹ Eliade, Mircea, *Isabel și apele diavolului*, Craiova, Editura Scrisul românesc, 1990; *Maitreyi*, București, Editura Minerva, 1991.

⁶⁰ Călinescu, G., *Cartea nunții*, București, Editura Eminescu, 2003; *Enigma Otiliei*, București, Editura Cartea Românească, 1988.

⁶¹ Sadoveanu, Mihail, *Zodia cancerului*, București, Editura Tineretului, 1959; *Nunta domniței Ruxanda*, București, Editura Cartea Românească, 1980.

⁶² Drumeș, Mihail, *Invitația la vals*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1989; *Scrisoarea de dragoste*, Craiova, Editura Română, 1991.

Garabet Ibrăileanu (*Adela*)⁶³, Mihail Sebastian (*Orașul cu salcâmi, De două mii de ani*)⁶⁴ și Sergiu Dan (*Arsenic, Surorile Veniamin*)⁶⁵.

În lingvistica internațională și românească, nu există studii care să cerceteze elementele de lexic specializat în romanul românesc interbelic.

De-a lungul timpului, au fost realizate cercetări lingvistice care prezintă, în mod general, noțiunea de lexic specializat sau de terminologie, dar și lucrări consacrate de literatură care abordează, în special, fenomenul literar românesc interbelic, făcând referire strictă la tematica și tipologia de roman abordată de scriitori. În această cercetare, s-a pornit de la consultarea studiilor de specialitate și lingvistice.

La nivel național, există lucrări și articole lingvistice care abordează anumite aspecte ale lexicului specializat și ale terminologiei. Exemplificăm câteva contribuții: Angela Bidu-Vrânceanu, *Lexic comun, lexic specializat*⁶⁶, *Lexic științific interdisciplinar*⁶⁷, *Lexicul specializat în mișcare de la dicționare la texte*⁶⁸, *Terminologie și terminologii*⁶⁹ (2010, 2012); Ileana Busuioc și Mihaela Cucu, *Introducere în terminologie*⁷⁰; Eugen Pavel și Costin Rucăreanu, *Introducere în terminologie*⁷¹; N. A. Ursu, *Formarea terminologiei științifice românești*⁷²; Ioana Vintilă-Rădulescu, *Terminologia*

---

⁶³ Ibrăileanu, Garabet, *Adela*, București, Editura Minerva, 1987.

⁶⁴ Sebastian, Mihail, *Orașul cu salcâmi*, București, Editura pentru literatură, 1968; *De două mii de ani*, București, Humanitas, 1990.

⁶⁵ Dan, Sergiu, *Arsenic*, București, Editura Minerava, 1970; *Surorile Veniamin*, București, Editura Eminescu, 1973.

⁶⁶ Bidu-Vrânceanu, Angela (coord.), *Lexic comun, lexic specializat*, București, Editura Universității din București, 2000.

⁶⁷ Bidu-Vrânceanu, Angela (coord.), *Lexic științific interdisciplinar*, București, Editura Universității din București, 2001.

⁶⁸ Bidu-Vrânceanu, Angela, *Lexicul specializat în mișcare de la dicționare la texte*, București, Editura Universității din București, 2007.

⁶⁹ Bidu-Vrânceanu, Angela (coord.), *Terminologie și terminologii*, București, Editura Universității din București, 2010; *Terminologie și terminologii*, București, Editura Universității din București, 2012.

⁷⁰ Busuioc, Ileana, Cucu, Mihaela, *Introducere în terminologie*, București, Editura Universității din București, 2003.

⁷¹ Pavel, Eugen, Rucăreanu, Costin, *Introducere în terminologie*, București, Editura Academiei Române, 2001.

⁷² Ursu, N. A., *Formarea terminologiei științifice românești*, București, Editura Științifică, 1962.

și problemele ei actuale⁷³; Ion Coteanu, *Terminologia tehnico-științifică. Aspecte, probleme*⁷⁴; Gabriela Pană Dindelegan, *Terminologia lingvistică actuală între tradiție și inovație*⁷⁵ și multe altele.

Există lucrări și la nivel internațional, dintre care menționăm: Maria Thérèse Cabré, *La terminologie. Théorie, méthode et applications*⁷⁶; François Gaudin, *Socioterminologie. Une approche sociolinguistique de la terminologie*⁷⁷; Pierre Lerat, *Les langues spécialisées*⁷⁸; Danielle Candel, *La polysemie en langue de specialite*⁷⁹; Loïc Depecker, *Entre signe et concept. Éléments de terminologie générale*⁸⁰; Marcel Thelen și Frieda Steurs, *Terminology in Everyday Life*⁸¹ etc.

S-au înregistrat preocupări ale lingviștilor și scriitorilor și pentru sfera lexicală a operelor literare. Dintre acestea amintim: Iorgu Iordan, *Observații asupra limbii lui Mihail Sadoveanu*⁸²; Cezar Petrescu, *Mihail Sadoveanu, maestru al limbii literare*⁸³; G. Istrate, *Mihail Sadoveanu, maestru al limbii literare*⁸⁴; Elena Stan, *Limba și stilul lui Rebreanu în romanul „Ion”*⁸⁵; Gheorghe Bulgăr, *Limba operelor noastre literare*⁸⁶; Gheorghe Tohăneanu, *Călinescu și neologisme*⁸⁷; Ildiana Jurcă, *Mihail*

---

⁷³ Vintilă-Rădulescu, Ioana, *Terminologia și problemele ei actuale*, București, Editura Academiei Române, 1999.

⁷⁴ Coteanu, Ion, *Terminologia tehnico-științifică. Aspecte, probleme*, în *Limba română*, XXXVI, nr. 2, p. 100, 1990.

⁷⁵ Pană, Dindelegan, Gabriela, *Terminologia lingvistică actuală între tradiție și inovație*, în *Limbă și literatură*, an XLII, vol. II, p. 5, 1997.

⁷⁶ Cabré, Maria- Thérèse, *La terminologie. Théorie, methode et applications*, Ottawa, Paris, Presse de l'Universite d'Ottawa et Armand Colin, 1998.

⁷⁷ Gaudin, François, *Socioterminologie. Une approche sociolinguistique de la terminologie*, Bruxelles, Edition Duculot, 2003.

⁷⁸ Lerat, Pierre, *Les langues spécialisées*, Paris, Presses Universitaires de France, 1995.

⁷⁹ Candel, Danielle, *La polysemie en langue de specialite, La Banque de mots*, Pris, CILF, 1984.

⁸⁰ Depecker, Loïc, *Entre signe et concept. Éléments de terminologie générale*, Paris, Presses Sorbonne Nouvelle, 2002.

⁸¹ Thelen, Marcel, Steurs, Frieda, *Terminology in Everyday Life*, Amsterdam/Philadelphia, Jofn Benjamins publishing Company, 2010.

⁸² Iordan, Iorgu, *Observații asupra limbii lui Mihail Sadoveanu*, în SA, 1952, pp. 42-52.

⁸³ Petrescu, Cezar, *Mihail Sadoveanu, maestru al limbii literare*, în SA, 1952, pp. 89-94.

⁸⁴ Istrate, G., *Mihail Sadoveanu, maestru al limbii literare*, în SGL, VI (1955), pp. 313-330.

⁸⁵ Stan, Elena, *Limba și stilul lui Rebreanu în romanul „Ion”*, în SB, 1956, nr. 3, pp. 55-64.

⁸⁶ Bulgăr, Gheorghe, *Limba operelor noastre literare*, în TS, 1957, nr. 2, pp. 100-101.

⁸⁷ Tohăneanu, Gheorghe, *Călinescu și neologisme*, în RLit., 20, nr. 39, 1987, p. 9.

Sadoveanu – *limba și stilul romanelor istorice*⁸⁸; Gabriela Simona Medan, *Vocabularul prozei lui Liviu Rebreanu*⁸⁹ etc.

Lucrarea este structurată coerent, astfel încât aspectele teoretice de literatură și de lingvistică constituie baza necesară pentru realizarea cercetării aplicative. Aceasta este alcătuită din **Cuprins, Introducere, Partea I (Capitolul I și Capitolul II), Partea a II-a (Capitolul III), Concluzii, Anexe și Bibliografie.**

În **Introducere** sunt prezentate: *motivarea generală a temei și importanța romanului românesc interbelic în furnizarea elementelor de lexic specializat, obiectivele cercetării, metodele de lucru și instrumentele utilizate, corpusul și edițiile de referință ale romanelor consultate, stadiul actual al cercetării temei și, de asemenea, structura lucrării.*

Lucrarea este structurată în două părți. **Partea I, Aspecte teoretice (limbă și literatură)** prezintă aspectele teoretice ale lucrării, privind literatura română și limba română literară.

Capitolul I, denumit *Delimitări cronologice și interdisciplinare (limbă și literatură) ale perioadei interbelice*, este unul general-teoretic, de literatură și limbă literară, ce cuprinde trei subcapitole, în care s-au evidențiat: atmosfera literară-culturală-spirituală specifică perioadei interbelice (*1. 1. Repere din istoria literaturii române. Climatul epocii*), noțiunea de limbă literară și principalele manifestări care au determinat modernizarea și dezvoltarea limbii române literare (*1. 2. Repere din istoria limbii române literare*) și direcțiile și publicațiile literare doctrinare, însoțite de romancierii consacrați și operele lor reprezentative (*1. 3. Romanul românesc interbelic*), împărțit în alte două subcapitole (*1. 3. 1. Direcții literare; publicații doctrinare și 1. 3. 2. Tipuri de roman. Romancieri și opere reprezentative*).

---

⁸⁸ Jurcă, Ildiana, *Mihail Sadoveanu – limba și stilul romanelor istorice*, în *Silvania*, 3, nr. 1-4, 2004, pp. 154-155.

⁸⁹ Medan, Gabriela Simona, *Vocabularul prozei lui Liviu Rebreanu*, Cond. șt.: prof. Univ. Dr. Victor Iancu, prof. Univ. Dr. Ion Toma, Craiova, UCV, 2009, 241 + [16] f. (MECI. UCV. FL.), cu bibl. f. 230-241.

Capitolul II, intitulat *Lexicul specializat. Aspecte teoretice*, este tot un capitol general-teoretic, de lingvistică, și este structurat în cinci subcapitole, în care s-au prezentat: definițiile și caracteristicile lexicului specializat (2. 1. *Lexicul specializat. Concepte. Definiții*), conceptul de interdisciplinaritate (2. 2. *Lexicul specializat interdisciplinar*), raporturile care se stabilesc între termenii din limbajul specializat și cel comun (2. 3. *Relația dintre lexicul specializat și lexicul comun*), noțiunea de terminologie și implicațiile pe care le determină lexicul specializat la nivelul acesteia (2. 4. *Relația dintre lexicul specializat și terminologie*) și frazeologia și clasificarea unităților pe care aceasta le include (2. 5. *Frazeologia*).

Partea a II-a, *Analiza corpusului* este dedicată cercetării corpusului și interpretării rezultatelor, fiind cea mai amplă.

Capitolul III, *Lexicul specializat pe domenii*, este un capitol de analiză lexicală, structurat în șapte subcapitole corespunzătoare fiecărui domeniu analizat (3. 1. *Lexicul militar*, 3. 2. *Lexicul juridic*, 3. 3. *Lexicul politic*, 3. 4. *Lexicul economic*, 3. 5. *Lexicul medical*, 3. 6. *Lexicul muzical și* 3. 7. *Lexicul religios*). Primele patru domenii fac parte din subcapitolul 1. *Viața economică, socială și politică*, iar ultimele trei din subcapitolul 2. *Știința. Artă*. Fiecare domeniu este structurat, de asemenea, în șase sau șapte subcapitole, în care au fost urmărite aspecte precum: *delimitarea metodologică, clasificarea onomasiologică, semantica, interdisciplinaritatea, dubletele lexicale, mărcile diastratice și etimologia directă*.

Concluziile, cele 7 **Anexe** (Anexa 1 *Lexicul militar*; Anexa 2 *Lexicul juridic*; Anexa 3 *Lexicul politic*; Anexa 4 *Lexicul economic*; Anexa 5 *Lexicul medical*; Anexa 6 *Lexicul muzical*; Anexa 7 *Lexicul religios*) și **Bibliografia** constituie partea finală a lucrării.

Rezultatele cercetării, care aduc elemente de noutate prin însăși tematica abordată cu privire la reprezentarea elementelor de lexic specializat în romanul românesc interbelic, pot fi utilizate la elaborarea viitoarelor studii atât de lingvistică, cât și de literatură.